

Алгоритм реформування судової влади побудовано недосконало, бо реформа - це не боротьба з наслідками, це не звільнення суддів чи їх нескінченне приниження, це перш за все - усунення причин, умов, які призвели до того, що суди в Україні несправедливі, недоступні для громадян, залежні від інших влад, корумповані.

Сподіваємося, що реформування в аспекті судової влади та здійснення правосуддя, пройде із урахуванням європейських рекомендацій. Адже судова

реформа в Україні - одне з ключових, узятих на себе Україною, європейських зобов'язань. Нині актуальним є питання якості реформи. Суспільство свій вибір зробило - прагне справедливості. Україні потрібна реальна судова реформа, яка б забезпечила ефективно й незалежне правосуддя! І тільки в цьому суть. Чесна, відкрита, публічна дискусія щодо конституційних її засад може стати консолідуючим чинником початку процесу налагодження довіри та повернення поваги до суду.

Література

1. Сердюк В. Судовий процес як фундамент для формування судової системи / В. Сердюк // Право України. – 2015. - № 3. – С. 71-77.
2. Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення окремих положень законодавства з питань судоустрою і статусу суддів : Проект Закону від 04.03.2016 року // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua>.
3. Суддів перевірятиме громадська рада? // Закон і бізнес - 2016. – 29 лютого. – С. 3.

УДК 342.951

ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЛІБЕРАЛІЗАЦІЇ КОНТРОЛЬНО-НАГЛЯДОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВИ В СФЕРІ ТОРГІВЛІ

Сухоребра Т.І. - к.ю.н., завідувач кафедри психології, соціології та права
Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ

Однією із найпоширеніших форм здійснення підприємництва на сьогоднішній день є торговельна діяльність, яка посідає важливе місце в системі економіки України та означає господарську діяльність, призначенням якої є реалізація товарів. Недостатній контроль за якістю продукції та належним дотриманням правил торгівлі може призвести до зростання кількості порушень загальних правил торгівлі, правил торгівлі спиртними напоями, кількості фальсифікованих товарів тощо.

Тому підтримання законності і дисципліни у сфері торговельної діяльності є необхідним, та неможливе без застосування заходів, які забезпечуються за допомогою ефективною контрольно-наглядовою діяльністю з боку держави.

Проблеми контролю та нагляду постійно перебувають у колі зору науковців різних напрямків, праці яких становлять науковий фундамент для подальших досліджень у цьому напрямі: О. Ф. Андрійко, М.П. Кучерявенко, В. М. Гарашук, М. С. Студенікіна, О. М. Музичук та інші.

На сьогодні в державі діє значна кількість законів та підзаконних нормативно-правових актів, що регламентують державний контроль та нагляд у сфері торговельної діяльності в Україні в цілому.

Характеризуючи сучасну законодавчу базу, слід зауважити, що вона занадто численна і часто змінювана. Позитивним кроком в її удосконаленні можна вважати прийняття у 2007 році Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності», в якому вперше на законодавчому рівні запроваджені загальні, для всіх державних органів та суб'єктів торговельної діяльності засади державного нагляду (контролю) [1]. Інші існуючі законодавчі акти та нормативно-правові документи досить вузького спрямування і регулюють окремі відносини у сфері торгівлі.

Закон України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» демонструє своїм змістом пом'якшення державного контролю з боку держави за господарською діяльністю.

Про це свідчить, наприклад, чітке встановлення у Законі термінів планових та позапланових заходів зі здійснення державного нагляду (контролю), які не можуть бути продовжені за будь-яких обставин. За даними досліджень Міжнародної фінансової корпорації, у рейтингу проблем приватного бізнесу перевірки стоять на другому місці після проблем оподаткування [2, с.14]. У Законі України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» дається вичерпний перелік підстав для здійснення перевірок [1].

Про тенденцію пом'якшення державного контролю у сфері підприємництва свідчить і те, що у серпні 2014 року з метою послаблення тиску на здійснення господарської діяльності було запроваджено мораторій на здійснення заходів державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності, в тому числі в сфері торговельної діяльності, органами державної влади та органами місцевого самоврядування, їх посадовими чи службовими особами щодо суб'єктів підприємництва. Обмеження на проведення перевірок підприємств, установ та організацій, фізичних осіб-підприємців запроваджувалось такими нормативно-правовими актами: Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2014 рік» від 16.01.2014 р. № 719-VII [3], ст. 31 якого було встановлено, що перевірки підприємств, установ та організацій, фізичних осіб – підприємців контролюючими органами (крім Державної фіскальної служби України) здійснюються протягом серпня-грудня 2014 року виключно з дозволу Кабінету міністрів України або за заявкою суб'єкта господарювання щодо його перевірки (на сьогодні цей мораторій не діє); Законом України «Про внесення змін до Податкового

кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо податкової реформи» від 28.12.2014 р. № 71-VIII, прикінцевими положеннями якого встановлено, що у 2015 та 2016 роках перевірки підприємств, установ та організацій, фізичних осіб-підприємців з обсягом доходу до 20 млн. грн. за попередній календарний рік контролюючими органами здійснюються виключно з дозволу Кабінету Міністрів України, за заявкою суб'єкта господарювання щодо його перевірки, згідно з рішенням суду або з вимогами Кримінально-процесуального кодексу України. Необхідно зауважити, що мораторій, встановлений даним Законом, не забороняє проведення перевірок взагалі, а направлений на обмеження перевірок суб'єктів малого підприємництва, крім винятків, які відносяться до сфери такого контролюючого органу, як Державна фіскальна служба.

Прийняття перерахованих нормативно-правових актів свідчить про намагання держави захистити підприємництво, зменшити на нього контрольно-наглядовий тиск. Отже, регламентування державного контролю та нагляду у сфері торговельної діяльності в Україні має достатнє нормативно-правове забезпечення, але деякі норми потребують якісного вдосконалення та взаємоузгодження.

З урахуванням складного економічного стану країни, запровадження мораторію на перевірки суб'єктів малого підприємництва є одним із засобів їх підтримки та захисту. Адже діяльність таких суб'єктів є найбільш вразливою при виникненні кризових явищ в економіці. Важливим є питання, що поряд із лібералізацією контрольно-наглядової діяльності держави необхідно зберегти можливість впливу державної влади щодо здійснення контролю та нагляду за виконанням вимог законодавства у досліджуваній галузі.

Література

1. Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності: Закон України від 05.04.2007 р. № 877-V // Відомості Верховної Ради України. – 2007. – № 29. – Ст. 389.
2. Малий бізнес України: дороговкази поступу: монографія / Адамов Б. І., Амоша О. І., Ляшенко В. І. – Донецьк: ТОВ «Юго-Восток, Лтд», 2008. – 275 с.
3. Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2014 рік»: Закон України від 16.01.2014 р. № 719-VII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
4. Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо податкової реформи»: Закон України від 28.12.2014 р. № 71-VIII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>